

N. K.
JEMISINOVÁ

KAMENNÉ HOST ŇEBE

Zlomená země: svazek třetí

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ
FANTASY SÉRIE
V HISTORII —
VÍTEZ CENY HUGO
TŘIKRÁT V ŘADĚ

N. K.
JEMISINOVÁ
Kamenné nebe

The background is a solid yellow color. It features two large, intricate, dark brown or black scrollwork designs. One scrollwork is in the upper right quadrant, and the other is in the lower right quadrant. The scrolls are thick and layered, creating a sense of depth and movement.

N. K.
JEMISINOVÁ

KAMENNÉ NEBE

Brno
2020

Zlomená země: svazek třetí

The Stone Sky

Copyright © 2017 by N. K. Jemisin

Cover photo by Bjanka Kadic / Arcangel Images Limited

Cover design by Lauren Panepinto

Cover © 2017 Hachette Book Group, Inc.

Map © Tim Paul Illustrations

Translation © Roman Tilcer, 2020

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2020

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0499-2 (PDF)

ISBN 978-80-275-0500-5 (ePub)

ISBN 978-80-275-0501-2 (MobiPocket)

*Těm, co přežili: nadechněte se. To je ono.
Ještě jednou. Tak. Jste v pořádku. A i kdyby ne,
žijete. A to je vítězství.*

prolog

já, když jsem to byl já

Čas se krátí, má milá. Skončíme začátkem světa, ano? Ano. Skončíme.

Ale je to zvláštní. Moje vzpomínky jsou jako hmyz zatuhlý v jantaru. Tyhle zamrzlé, dávno ztracené životy bývají zřídka-kdy nedotčené. Obvykle se najde jen noha, pár šupin z křídel, kousek hrudi — celek se dá jedině domyslet z částí a všechno je přes klikaté špinavé praskliny špatně vidět. Když přimhouřím oči a zaostřím do minulosti, vidím obličej a události, které by pro mě měly mít nějaký význam, a taky ho mají, ale... zároveň nemají. Sice jsem je zažil na vlastní kůži, ale přece jsem to nebyl já.

V těch vzpomínkách jsem byl někým jiným a zrovna tak Tišina byla jiná. Tehdy a teď. Ty a ty.

Tehdy. Tahle pevnina se tehdy skládala ze tří pevnin — i když se nacházely v podstatě na stejném místě jako to, co bylo později nazváno Tišinou. Opakovaná období posléze vytvořila na pólech víc ledu, způsobila pokles moří a zvětšení a ochlazení tvé takzvané Arktidy a Antarktidy. Ovšem tehdy —

— teď, když na to vzpomínám, připadá mi to jako teď, to jsem měl na mysli, když jsem říkal, že je to zvláštní —

Teď, v době před vznikem Tišiny, se dá slušně hospodařit daleko na severu i na jihu. To, co znáš jako Západní pobřeží, tvoří převážně mokřiny a deštné pralesy — zaniknou v příštím tisíciletí. Část Sevešírek ještě neexistuje, až v průběhu několika tisíc let ji vytvoří sopečné výlevy doprovázející únik plynů. A pevnina, na níž vyroste Palela, tvé domovské městečko? Taky neexistuje. Vzato kolem a kolem není změn zas tak moc. Není divu, jelikož z tektonického hlediska je to moje „teď“ v podstatě stejné jako tvoje. Pamatuj si, že když se řekne, že „stal konec světa“, obvykle to není pravda. Planeta je naprosto v pořádku.

Jak tomuhle ztracenému světu, tomuhle „teď“, říkáme, když ne Tišina?

Dovol, abych ti nejprve vyprávěl o jednom městě.

Podle tvých standardů je postavené špatně. Rozpíná se, jak by to žádnému novodobému spolu nikdy nedovolili, protože by pak musel mít příliš dlouhé hradby. A nejkrajovější výhonky tohoto města se větví podél řek a dalšími živoucími oblastmi, až z nich vyrostou nová města velmi podobně, jako když se rozrůstá plíseň a vysílá po substrátu bohaté žíly. Leží moc blízko u sebe, pomyslela by sis. Jejich území se příliš překrývají; tahle rozlezlá města a jejich hadovité výběžky jsou příliš propojené, nedokázaly by přežít jeden bez druhého, kdyby je od sebe něco odstříhlo.

Občas mají tahle malá města vlastní název, zvlášť pokud jsou dost velká, aby sama zplodila další malá města, ale to je vedlejší. Jejich propojenost vnímáš správně: mají stejnou infrastrukturu, stejnou kulturu, zažívají stejný hlad a obavy. Podobají se jako vejce vejci. V podstatě dohromady tvoří jedno město. A to se v tomhle světě, v tomhle „teď“, jmenuje Syl Anagist.

Dovedeš si opravdu představit, co dokáže národ, ty, dítě Tišiny? Celé Staré sanzedské císařství je proti tomu nic, i potom, co se konečně posešívá z útržků stovky takzvaných civilizací, které vzniknou a zaniknou mezi „ted“ a „tehdy“. Je to jen sbírka paranoidních městských států a komun, jež se dohodnou, že se spolu v zájmu přežití občas o něco podělí. Ach, kvůli obdobím svět upadne v tak ubohé snění!

Tady a teď jsou sny bez hranic. Obyvatelé Syl Anagistu ovládají hmotu, rozumějí jejím silám a složením; přetvářejí sám život k obrazu svému; probádali taje nebes natolik, že už je obloha nebaví a opět upírají pozornost k zemi pod nohama. A Syl Anagist žije, ach, jak jen žije, v rušných ulicích, v neustálém obchodu a v budovách, které by se tvá mysl za budovy zdráhala označit. Mají stěny ze vzorované buničiny a přes listí, mech, trávu a trsy ovoce a zeleniny skoro nejsou vidět. Místy na střeších vlají prapory, ale ve skutečnosti jsou to obrovské rozvinuté houbovitě květiny. V ulicích se to hemží věcmi, v nichž bys možná nepoznala dopravní prostředky, zjevně se však pohybují a něco převážejí. Některé se šinou po nohách jako olbřímí členovci. Některé jsou sotva co víc než otevřené plošiny klouzající po polštáři rezonančního potenciálu — á, tomu bys nerozuměla. Představ si prostě, že plují pár centimetrů nad zemí. Netáhnou je zvířata. Nepohání je pára ani žádné chemické palivo. Kdyby pod ně něco vlezlo, třeba domácí mazlíček nebo dítě, přestalo by to na chvíli existovat a pak by se to bez přerušení rychlosti a vědomí vynořilo na druhé straně. Nikdo v tom nevidí smrt.

Jednu věc bys poznala, trčí ze středu města. Je to nejvyšší a nejjasnější věc na kilometry daleko a každá dráha a cesta je s ní tak či onak spojená. Je to tvůj starý přítel ametystový obelisk. Nelétá, zatím ještě ne. Sedí ve své zásuvce, a ne zcela klidně.

Tu a tam zatepá způsobem, který by ti byl povědomý z Allije. Tep je to ale zdravější — ametyst není poškozený, umírající granát. Ovšem i tak ti z té podobnosti přeběhne mráz po zádech a není to nezdravá reakce.

Obelisky sedí uprostřed každého dostatečně velkého uzlu Syl Anagistu na všech třech pevninách. Pokrývají tvář světa jako dvě stě padesát šest pavouků ve dvou stech padesáti šesti pavučinách, živí města a na oplátku jsou taky živeny.

Jestli chceš, můžeš je brát jako pavučiny života. Víš, v Syl Anagistu je život posvátný.

Teď si představ, že základnu ametystu obklopuje šestiúhelníkový soubor budov. Ať už si je představíš jakkoli, nebude to odpovídat skutečnosti. Představ si prostě něco pěkného, to bude stačit. Zaměř se na stavbu u jihozápadního okraje obelisku — na tu, co stojí na svažitém pahorku. V jejích křišťálových oknech nejsou mříže, ale představ si, že jejich čirou hmotu překrývá o něco tmavší krajkoví. Nematocyty, oblíbený prostředek k zabezpečení před nežádoucím kontaktem — nematocyty ovšem coby ochrana před vetřelci pokrývají jen vnější stranu oken. Žahají, ale nezabíjejí. (V Syl Anagistu je život posvátný.) Uvnitř nehlídají žádné stráže. Stráže beztak nejsou účinné. Opora není první zařízení, které pochopilo odvěkou pravdu: stráže nejsou potřeba, když dokážete lidi přesvědčit, aby na svém věznění spolupracovali.

V tomto krásném žaláři se nachází kobka.

Nevypadá tak, já vím. Stojí v ní nádherně tvarovaný kus nábytku, který bys asi označila za pohovku, byť nemá opěrku a skládá se z několika k sobě umístěných částí. Zbytek vybavení je běžný a pro tebe rozeznatelný — všechny společnosti potřebují stoly a židle. Okno nabízí výhled na zahradu na střeše sousední budovy. V tuto denní dobu ji zalévá sluneční svit pro-

nikající zešikma velkým krystalem a květiny na zahradě byly vyšlechtěny s ohledem na tento efekt. Chodníčky a záhony se barví fialovým světlem a květiny zřejmě v reakci na tuto barvu slabě září. Část drobných bílých květinových světélek občas zamžiká a díky tomu celé záhony jiskří jako noční nebe.

Na blikající květiny hledí z okna chlapec.

Vlastně je to mladý muž. Uměle vyzrálý, jakoby bez věku. Není podsaditý, spíš pomenší. Tvář má širokou, s výraznými lícemi, ústa malá. Všechno na něm je bílé: bezbarvá pokožka, bezbarvé vlasy, ledobílé oči, ladně našasené oblečení. Všechno v místnosti je bílé: nábytek, koberce, podlaha pod koberci. Zdi tvoří vybělená buničina a nic na nich neroste. Jen v okně je vidět barva. V tomhle sterilním prostoru, ve fialovém světle odraženém zvenčí, očividně žije pouze chlapec.

Ano, jsem to já. Už si nepamatuju, jak se vlastně jmenoval, ale vzpomínám si, že to jméno mělo spoustu rezavejch písmen. Říkejme mu tedy Houwha — to se ve tvé řeči vyslovuje stejně, jen je to vystlané všelijakými němými hláskami a skrytými významy. Je to dostatečně podobné a náležitě to symbolizuje...

Ach. Zlobím se víc, než bych měl. Zajímavé. Přejdeme tedy k něčemu méně zatíženému. Vraťme se k teď, které teprve bude, a velmi odlišnému tady.

„Teď“ je v Tišině, v níž stále ještě doznívá chvění způsobené Rozerváním. „Tady“ vlastně není na povrchu světadílu, ale v jeskyni těsně nad hlavním magmatickým krbem jedné obrovské prastaré štítové sopky. V srdci té sopky, jestli máš smysl pro metafory; jestli ne, je to hluboká, temná, jen stěží stálá dutina v hornině, která za ty tisíce let od chvíle, kdy ji Otec Země vykrkl, moc nevychladla. V téhle jeskyni stojím a částečně splývám s jedním kamenným hrbolem, abych snáz zachytil

drobné záchvěvy nebo významné deformace, jež by věstily její zhroucení. Nemusím to dělat. Je jen málo nezastavitelnějších procesů než ten, který jsem tu spustil. Pořád ale chápu, jaké to je, být sám, když je člověk zmatený, má strach a netuší, co bude dál.

Nejsi sama. Nikdy nebudeš, pokud se pro to sama nerozhodneš. Já vím, na čem záleží tady na konci světa.

Ach, má milá. Apokalypsa je relativní, že? Když popraská země, je to pohroma pro život, jenž na ní závisí, ale pro Otce Země to nic moc neznamená. Když zemře muž, mělo by to zdrtit dívku, která ho kdysi nazývala otcem, ale nic to s ní nedělá, jelikož ji tolikrát označili za zrůdu, až tu nálepku přijala. Když se vzbouří otrok, moc to neznamená pro člověka, jenž o tom později čte. Pouhá slova na pouhopouhém papíře ohlazeném třením dějin. („Tak jste byli otroci, no a co?“ šeptají si. Jako by o nic nešlo.) Ale jak pro lidi, kteří zažili vzpouru otroků, tak pro ty, co brali svou nadřazenost jako samozřejmost, dokud si pro ně v noci nepřišli, i pro ty, kteří by radši nechali svět shořet, než aby jen o chvilku déle zůstali na „svém místě“...

To není metafora, Essun. Ani nadsázka. Viděl jsem svět hořet. Nevykládej mi o nevinných divácích, o nezaslouženém utrpení, o bezcitné pomstě. Když někdo postaví spol na zlomu a pak dojde k jeho nevyhnutelnému zhroucení a lidi to zavalí, obviníš z toho zdi? Ne — obviníš toho pitomce, co si myslel, že může navěky vzdorovat přírodním zákonům. No, a některé světy stojí na zlomových liniích bolesti a pohromadě je drží noční můry. Nenaříkej, když se zhroutí. Rozčiluj se, že je někdo vybuďoval tak, že byly od začátku odsouzené k zániku.

Teď ti povím o tom, jak skončil tamten svět, Syl Anagist. Povím ti o tom, jak skončil, nebo aspoň jak skončila tak velká jeho část, že musel začít zase úplně od začátku.

Povím ti o tom, jak jsem otevřel bránu a jakoby nic odvrhl
Lunu.

A dopodrobna ti vyličím, jak jsem potom, když se snášela
tichá smrt, šeptal:

„Teď.

Teď!“

A Země šeptem odpověděl:

Šořte.

ty, v bdění a snění

Nuže, shrňme si to.

Jsi Essun, jediná orogéna na celém širém světě, která otevřela bránu z obelisků a pořád ještě žije. Nikdo by neřekl, že tě čeká tak velká budoucnost. Kdysi jsi patřila Opoře, ale nebylas taková zářivá hvězda jako Alabastr. Byla jsi divoká orogéna, našli tě v divočině, vymykala ses jen tím, žes oplývala většími vrozenými schopnostmi než průměrný rogr, co přijde na svět zcela náhodou. Ze začátku to s tebou vypadalo slibně, ale záhy jsi zprůměrněla — bez nějakého jasného důvodu. Prostě jsi v sobě neměla to nutkání se zlepšovat a touhu vynikat, tak aspoň za zavřenými dveřmi bědovali nadřízení. Podřídila ses oporskému systému příliš rychle. Omezoval tě.

To je dobře, protože jinak by ti nikdy tak nepopustili uzdu a neposlali tě na tu misi s Alabastrem. Z toho měli rezavě nahnáno. Kdežto z tebe... Mysleli si, že jsi jedna z těch bezpečných, náležitě zlomených a vycvičených k poslušnosti, že nehrozí, abys omylem srovnala město se zemí. To se přepočítali. Kolik měst už jsi zničila? Jedno napůl schválně. Ty tři ostatní, to byla nehoda, ale záleží na tom? Mrtvým ne.

Občas se ti zdá, že se to nestane. Že v Alliji nezašátráš po granátovém obelisku a radši se díváš, jak si šťastné hnědé děti

hrají ve vlnách na černé písečné pláži, a krvácíš z rány po strážcově černém noži. Že tě Antimon neodnese na Meov — místo toho se vrátíš do Opory a porodíš Korunda tam. Sice by ti ho po porodu vzali a nikdy bys nebyla s Innonem, ale oba by teď nejspíš ještě žili. (No... jestli se dá říct „žili“, kdyby Korua poslali do uzlu.) Potom bys ale vůbec nežila v Tirimu, nepřivedla bys na svět Ukeho a on by nezemřel pod otcovými pěstmi, nevychovala bys Nassun a otec by ji neunesl, nerozdrtila bys někdejší sousedy potom, co se tě pokusili zabít. Zachránila bys tolik životů, stačilo jen zůstat v kleci. Nechat se zabít.

A tady a teď, dávno po osvobození z pevných a stahujících okovů Opory, se z tebe stal mocný člověk. Zachránilas kastrijské společenství za cenu samotné Kastrimy — malá cena ve srovnání s cenou krve, kterou by prolilo cizí vojsko, kdyby se mu podařilo zvítězit. Porazilas je díky tomu, žes uvolnila soustředěnou sílu tajuplného zařízení staršího než (tvé) písemně zaznamenané dějiny — a protože jsi, jaká jsi, když ses tu sílu učila ovládat, zabilas přitom Alabastra Desetiprstenáře. Neudělalas to schválně. Spíš ti vrtá hlavou, jestli si to on sám nepřál. Ať už tak či onak, je po smrti a tento sled událostí vedl k tomu, že se z tebe stal nejmocnější orogén na planetě.

Ruku v ruce s tím jde skutečnost, že tvé postavení nejmocnějšího bude mít omezené trvání, jelikož se s tebou děje totéž, co s Alabastrem: měníš se v kámen. Zatím jen pravá paže. Mohlo to být horší. A taky bude, až zase otevřeš bránu nebo jen trochu víc využiješ tu zvláštní stříbřitou ne-orogonii, které Alabastr říkal magie. Nemůžeš si ovšem vybírat, máš totiž dva úkoly. Jeden splnit musíš a druhý splnit chceš. Ten první jsi dostala od Alabastra a od tajemstvím opředené frakce kamenožravců, jež se v tichosti snaží ukončit odvěkou válku mezi životem a Otcem Zeměm. Říkáš si, že bude z těch dvou asi snazší.

Stačí prostě chytit Lunu. Zavřít Jumeneskou trhlínu. Zkrátit předpokládanou délku současného období z několika tisíců či milionů let na něco, co se dá zvládnout — co má lidstvo šanci přežít. Ukončit pátá roční období jednou provždy.

A ten druhý? Najít Nassun, svou dceru. Získat ji zpátky od člověka, který ti zavraždil syna a během apokalypsy odvedl dceru přes půl světa.

Když už jsme u toho: mám pro tebe dvě zprávy, jednu dobrou a jednu špatnou. Ale k Džidžovi se dostaneme už za okamžik.

Ve skutečnosti nejsi v kómatu. Jsi klíčovou součástí složité soustavy, kterou právě spustil mohutný proud špatně ovládané síly a jež se nouzově vypnula bez dostatečného prostoru k vychladnutí, což vedlo k ezoterickochemickému odporu při změně skupenství a mutagenní zpětné vazbě. Potřebuješ čas... na restart.

To znamená, že nejsi v bezvědomí. Spíš se u tebe střídá polobdění s polospánkem, jestli mi rozumíš. Do jisté míry si uvědomuješ, co se děje. Vnímáš houpavý pohyb, občasné cuknutí. Někdo tě krmí a dává ti pít. Naštěstí jsi dostatečně při sobě a jídlo rozžvýkáš a polkneš, protože konec světa na popelem zapadané cestě není zrovna nejvhodnější pro někoho, kdo potřebuje krmít hadičkou. Někdo tě převléká a cosi ti obepíná boky — plenka. Ani na tu teď není nejvhodnější doba, ale někdo je ochotný se o tebe starat a tobě to nevadí. Skoro si to ani neuvědomuješ. Předtím než tě nasytí, necítíš hlad ani žízeň; vyměšování ti nepřináší zvláštní úlevu. Život běží dál. Nepotřebuje běžet s nadšením.

Posléze se bdění i spánek prohloubí. Potom jednou otevřeš oči a uvidíš nad sebou zataženou oblohu. Houpe se tam a zpátky. Občas ji zakrývají kostlivé větve. Přes mraky rozeznáš slabý

stín obelisku: tušíš, že to bude spinel. Vrátil se k obvyklému tvaru a obrovským rozměrům, ach, a teď, po Alabastrově smrti, se tě drží jako osamělé štěňátko.

Sledování oblohy tě po nějaké době začne nudit, a tak otočíš hlavu a zkusíš o své situaci zjistit něco víc. Pohybují se kolem tebe postavy, vypadají jako ze sna a jsou zabalené do šedo-bílého... ne, ne, oblečení mají normální, jenom ho pokrývá bledý popel. A jsou pořádně navlečené, protože je zima — nemrzne, ale moc nechybí. Období trvá už skoro dva roky — dva roky beze slunce. U rovníku vypouští Trhlina dost tepla, ani zdaleka však nevynahradí obří ohnivou kouli, která chybí na nebi. Bez Trhliny by ovšem mohlo být ještě hůř — místo aby skoro mrzlo, mohlo mrznout, až by praštelo. Drobné radosti.

Buď jak buď, jedna zapopelená postava si zřejmě všimne, že jsi vzhůru, nebo ucítí přesun tvého těžiště. Obrátí se k tobě hlava zakrytá maskou a brýlemi, podívá se na tebe a pak se zase otočí dopředu. Dva lidé před tebou k sobě zamumlají cosi, čemu nerozumíš. Nemluví cizí řečí. Jenom jsi ještě napůl mimo a slova částečně pohlcuje padající popel.

Někdo promluví i za tebou. Vylekaně se ohlédneš a uvidíš další hlavu v masce s brýlemi. Co je to za lidi? (Nenapadne tě se bát. Tyhle tělesné záležitosti teď podobně jako hlad vnímáš jaksi vzdáleně.) Potom něco zapadne na své místo a všechno ti dojde. Ležíš na nosítkách, jsou to jen dvě tyče a sešitá kůže, a nesou tě čtyři lidé. Jeden něco křikne a odkudsi se ozve odpověď. Spousta odpovědí. Od spousty lidí.

Odněkud zdálky se ozve ještě další volání a tví nosiči se zastaví. Vymění si pohled a pak tě spustí na zem s lehkostí a sehraností, jakou mohli získat jedině častým opakováním toho pohybu. Ucítíš, jak nosítka klesnou skrze měkkou, prašnou vrstvu popela až k tlustější vrstvě, pod níž se snad skrývá silnice.

Potom nosiči poodejdou, otevřou vak a usadí se k obřadu, který ti připomíná měsíce strávené na cestách. Přestávka.

Tenhle rituál znáš. Měla bys vstát. Něco pojíst. Podívat se, jestli nemáš v botách díry nebo kamení a na nohou nějaké přehlédnuté boláky, ujistit se, že ti maska — počkat, máš vůbec masku? Když ji mají všichni ostatní... Mělas ji v pohotovaku, ne? Kde máš pohotovak?

Z šera a padajícího popela k tobě někdo dojde. Vysoká postava, široká jako náhorní plošina. Kvůli oblečení a masce netušíš, kdo to je, potom však očima zabloudíš k povědomým kučerám její popílkové kštice. Klekne si kousek od tvé hlavy. „Hm. Takže žiješ. To jsem tu sázku s Tonkí asi prohrála.“

„Hdžarko,“ vypravíš ze sebe. Chraptíš ještě hůř než ona.

Z toho, jak se jí napne maska, usoudíš, že se usmívá. Připadá ti to divné, když tomu chybí obvyklý hrozivý podtón jejích došpičata opilovaných zubů. „A mozek máš nejspíš v pořádku, takže vyhraju aspoň nad Ykkou.“ Rozhlédne se a zahuláká: „Lerno!“

Zkusíš zvednout ruku a chytit ji za nohavici. Připadá ti, jako by ses snažila pohnout horou. Ovšem horami bys umět hýbat měla, a tak se soustředíš a napůl tu ruku zvedneš — a vtom zapomeneš, proč jsi vlastně chtěla upoutat pozornost. Hdžarka se našťestí otočí a všimne si, co děláš. Ruka se ti námahou třese. Hdžarka se na chvíli zamyslí, povzdechne si a chytí tě za ni, pak se ale odvrátí, jako by jí to bylo trapné.

„Co...?“ podaří se ti ze sebe dostat.

„Tak to, do rzi, netuším. Takhle brzo jsme další přestávku nepotřebovali.“

Chtěla ses zeptat na něco jiného, ale dořict to by tě stálo příliš mnoho sil. A tak jen ležíš a za ruku tě drží žena, která by zjevně radši dělala cokoli jiného, ale uráčila se ti projevit soucit,

protože si myslí, že to potřebuješ. Nepotřebuješ, nicméně její snahu oceňuješ.

Ze zvířeného popela se vynoří další dvě postavy a obě poznáš podle tvaru. Jedna je mužská a štíhlá, druhá ženská a kypřá. Ta hubenější vystřídá Hdžarku u tvé hlavy, skloní se k tobě a stáhne ti brýle. Doted' jsi ani nevěděla, že je máš. „Podej mi kámen.“ Je to Lerna a ta věta nedává smysl.

„Cože?“

Lerna si tě nevšímá. Ta druhá postava, Tonkí, dloubne loktem do Hdžarky a ta si povzdechne, začne se probírat vakem a posléze vyloví cosi malého. Podá to Lernovi.

Ten ti přiloží dlaň ke tváři a druhou rukou zvedne tu věc. A ona se rozsvítí bílým světlem dobře známého tónu. Dojde ti, že je to kousek krystalu z Dolní Kastrimy — rozsvítit se, protože přišel do styku s orogénem, když se tě teď Lerna dotýká. To je nápad. Lerna se k tobě sehne a v tom světle se ti pozorně zadívá do očí. „Zorničky se normálně zmenšují,“ zamumlá si sám pro sebe. Jeho dlaň se pohne. „Bez horečky.“

„Připadám si těžká,“ zachraptíš.

„Žiješ,“ opáčí Lerna, jako by to byla zcela rozumná odpověď. Dnes jaksi nikomu nerozumíš. „Motorika pomalá. Kognice...?“

Nakloní se k tobě Tonkí. „O čem se ti zdálo?“

To ti zní zhruba stejně smysluplně jako „podej mi kámen“, ale protože jsi příliš mimo a nedojde ti, že bys to neměla dělat, pokusíš se odpovědět. „Viděla jsem město.“ Na řasách ti přistane vložka popela, a tak sebou cukneš. Lerna ti zase nasadí brýle. „Žilo. Byl nad ním obelisk.“ Nad ním? „Možná spíš v něm. Asi.“

Tonkí pokývá hlavou. „Obelisky se málokdy zdržují přímo nad lidským osídlením. Měla jsem na Sedmé univerzitě

jednoho kamaráda, co k tomu vypracoval několik teorií. Chceš je slyšet?“

Konečně ti dojde, že děláš hloupost: Tonkí se rozjíždí. Ze všech sil se na ni zaškaredíš. „Ne.“

Tonkí se podívá na Lerna. „Její rozumové schopnosti zřejmě zůstaly beze změny. Možná se zdá trochu pomalejší, ale to není nic nového.“

„Ano, díky za potvrzení.“ Lerna dokončí prohlídku a sedne si na paty. „Nechceš se zkusit projít, Essun?“

„Nejsi trochu hrr?“ zeptá se Tonkí. I přes brýle je vidět, že se mračí. „Po tom kómatu a vůbec?“

„Víš stejně dobře jako já, že Ykka jí moc času na zotavenou nedopřeje. Možná jí to i prospěje.“

Tonkí si povzdechne, potom mu ale pomůže. Lerna pod tebe zasune ruku a zvednou tě do sedu. I to tě neskutečně zmáhá. Zamotá se ti z toho hlava, po chvíli to však přejde. Něco je špatně. Možná je to tím, kolik jsi toho prožila, ale zřejmě se ti trvale zkrivila záda, pravé rameno máš níž než levé a paže tě stahuje k zemi, jako by

jako by byla

Aha. Áha.

Vzpomeneš si, co se stalo, a přestaneš si všímat lidí kolem sebe. Ti sledují, jak se snažíš narovnat, nakolik ti to jen rameno dovolí, zvednout pravou paži a prohlédnout si ji. Je těžká. Rameno bolí, většina kloubu je sice v pořádku, ale ta tíha mu dává zabrat. Část šlach se proměnila, i když jsou pořád upnuté k živé kosti. V místě, kde by mělo být hladké kulovité spojení, tě dřou jakási zrníčka. Nebolí to tak, jak sis myslela při pohledu na stejně postiženého Alabastra. No, aspoň něco.

Někdo ti odpáral rukáv košile a kabátu, paže je obnažená a teď už vidíš, že se změnila skoro k nepoznání. Je to tvá paže,